

Financial Risk&Regulation

Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

Hírlevél – 2024. december

A 2024-as év végéhez közeledve, immáron hatodik alkalommal elemeztük, hogy miképpen változtak a pénzügyi szektor felügyelő Magyar Nemzeti Bank („Felügyelet” vagy „MNB”) által kiszabott bírságok, mely területeket érintették legnagyobb mértékben, illetve milyen intézkedésekre szólította fel a Felügyelet a pénzügyi szektor szereplőit. Az észlelt hiányosságok között jelentős súllyal szerepelnek a kicsi manipulációhoz, fogyasztóvédelemhez, illetve vállalatirányításhoz – különösen az informatika és információbiztonsághoz – kapcsolódó elmaradások, jogszabálysértések. Továbbá jelentős bírságok kerültek kiszabásra „pénzügyi eszköz elhelyezése az eszköz megvételére vonatkozó kötelezettségvállalás nélkül” tevékenységre vonatkozóan (ami tulajdonképpen a pénzügyi eszköz forgalomba hozatalának egy formája). Ezen felül az érintetteknek a jövőben is nagyobb hangsúlyt szükséges fektetniük a vállalatirányítási mulasztások megelőzésére is.

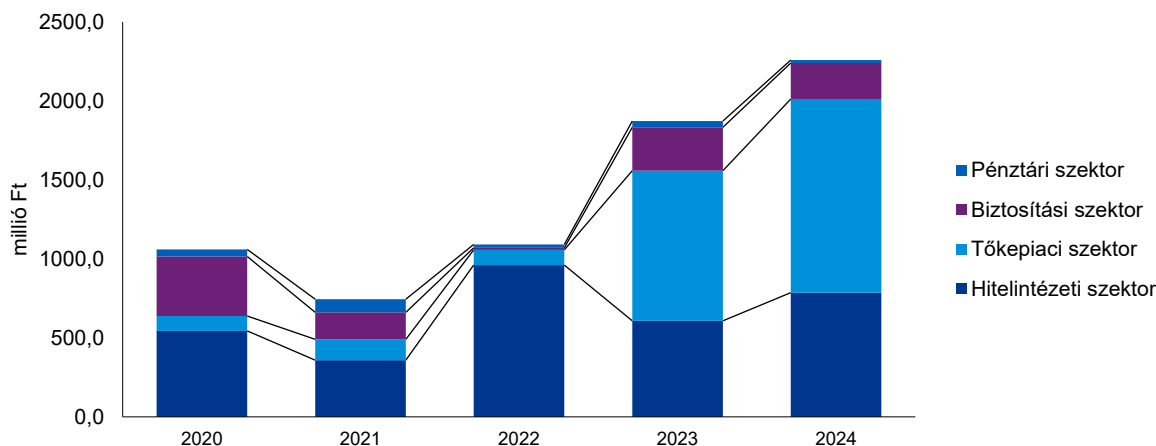
Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

A Felügyelet minden évben számos vizsgálatot végez a pénz- és tőkepiaci, biztosítási és pénztári szektorokban azzal a céllal, hogy a belső folyamataikat nyomon tudja követni, és ellenőrizni tudja azok uniós, kormányzati és felügyeleti előírásoknak való megfelelését. A 2023-as éves kimutatás alapján és arra vonatkozóan a Felügyelet összesen 2696 prudenciális jogérvényesítő és engedélyező érdemi döntést hozott, melyből nagyságrendjük alapján – 599 darab – kiemelkednek a fogyasztóvédelmi határozatok. Piacfelügyeleti és kibocsátói felügyelési területen 776 hatósági döntés született.

A felügyeleti vizsgálatok főbb fókuszait, és a megfelelés szempontjából kockázatos területeket bemutató elemzésünket idén is a [bírságok](#) kiszabásáról szóló határozatokra építettük. Az MNB 2020-2023-as [éves jelentéseit](#) alapul véve láthatjuk, hogy miként alakult a bírságok megoszlása a szektorok között, illetve idősorosan, valamint az eddigi 2024-as évre vonatkozó MNB határozatok értékeivel kiegészítve.

A korábbi évekhez képest a 2024-ben is nőtt a kiszabott bírságok száma és mértéke, az idei évben is kiemelkedően a tőkepiaci szektorban születtek magas bírságok. **A hírlevél elkészültéig vizsgált hatósági határozatok alapján a 2024-ben kiszabott bírságok nagysága ismét meghaladta az előző évi értékeket, ez a növekvő trend pedig immáron negyedik éve tart.**

1. ábra 2020 és 2024 között mért hatósági bírságok megoszlása MNB határozatok alapján¹

Témakör specifikus észrevételek

Az összes pénzügyi szektort figyelembe véve, a Felügyelet több hiányosságot fedezett fel az átfogó, téma-, cél- és utóvizsgálatok során, valamint a folyamatos felügyelet keretein belül, amelyek közül a leggyakoribbak a következők:

- **Piaci manipuláció:** 2024-ben több esetben is a piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt került bírság kiszabásra. A legjelentősebb mértékben a forgalomgenerálást és árfolyambefolyásolást eredményező ügyletek; kezdőlökésnek minősített megbízások és záróár beállítását eredményező ügyletek szerepeltek megállapított okként. Ezen felül magas bírságok kiszabását eredményezték a megbízás-halmozásos és a kereskedelmi volument lényegesen megemelő megbízások is.

A Felügyelet állandó fókusszal kezeli a piaci kereskedés tisztaságának megőrzését. E körben a piaci manipuláció és a bennfentes kereskedelem tilalma azért is kiemelkedő, mert a piacok összekapcsoltsága miatt ezen ügyletek tovagyűrűző hatásokkal járhatnak, akár országhatárokon túl is. A felügyeleti szankció a természetes személy részvényeseket is közvetlenül sújthatja, valamint az e körben meghozott felügyeleti döntések alapjául szolgáló magatartás egyben büntetőjogi kategória is.

- **Fogyasztóvédelem:** A fogyasztóvédelmi tárgykörű bírságok jellemzően az egyes termékek összehasonlíthatóságát és a megalapozott fogyasztói döntéseket támogató információk rendelkezésre bocsátása kapcsán felmerülő jogszabálysértések során kerülnek kiszabásra, azonban a 2024-es évben jelentős, kiugró mértékű bírságok születtek az ügyfelek befektetési termékekhez kapcsolódó

alkalmasságának felmérése, valamint az alkalmassági nyilatkozat jogszabályban előírt tartalommal történő rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos jogszabályi rendelkezések megsértése kapcsán is.

Mindennek azért van kiemelt jelentősége, mert az alkalmasság felmérésére vonatkozó előírások alapjaiban határozzák meg a szerződéskötést megelőző tájékoztatás tartalmát, amely elengedhetetlen feltétele az ügyfelek befektetési döntésének.

Kiemelkedő mértékű fogyasztóvédelmi bírság (48 millió Ft) került kiszabásra pl. tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatért, KID²-hez kapcsolódó, tartalmi és tájékoztatási meg nem felelésért és a panaszkezelésre vonatkozó jogszabályok be nem tartásáért.

A fogyasztóvédelem területén az MNB célja, hogy kiszűrje a túlzott díjtételeket, javítsa az ügyfélpanaszok kezelésének minőségét, és biztosítsa a fogyasztói tájékoztatás átláthatóságát. A digitális szolgáltatások térnyerése nyomán egyre hangsúlyosabbá válik a technológiai kockázatok kezelése, különös tekintettel az online szolgáltatások biztonságára, a csalásmegelőzési rendszerek fejlesztésére, valamint a fintech cégek által okozott piaci kihívások kezelésére.

- **Vállalatirányítás és kockázatkezelés:** Az MNB évről-évre több esetben kötelezi az intézményeket belső szabályzataik felülvizsgálatára, valamint módosítására, hogy azok teljeskörűek legyenek, továbbá a jogszabályi előírásoknak eleget tegyenek. Ezzel együtt több bírsághoz is kapcsolódik belső ellenőrzési jogszabálysértés, illetve a hitelkockázati és likviditáskezelési területek is gyakran kerülnek kiemelésre felügyeleti határozatokban (elsősorban értékvesztés, IFRS9, tőkemegfelelés és tőkeszámítás témákban).

¹ MNB Határozatok 2020-2024 között. [Magyar Nemzeti Bank \(mnb.hu\)](https://www.mnb.hu)

² Kiemelt információkat tartalmazó dokumentumok

A prudens működésnek megfelelő belső ellenőrzési szabályzatok kidolgozása, valamint a belső ellenőrzések szabályzatoknak megfelelő elvégzése és dokumentálása alapvető vállalatirányítási követelmény, melyre az MNB rendszeresen felhívja a vizsgált intézmények figyelmét.

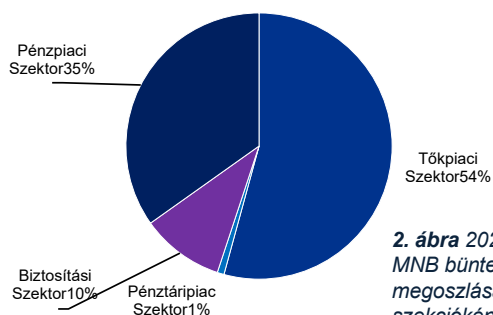
Az informatika és információbiztonság területét érintő hiányosság az idei évben nagy számban előfordul bírságot okozó indok. Elsősorban a külső szolgáltatókkal megkötött szerződések, a vonatkozó ágazati jogszabályi előírások betartása, elavult rendszerek kezelése és a gyártói támogatásokkal nem rendelkező eszközök cseréje került kiemelésre.

- **Engedély nélkül végzett tevékenységek:** A Felügyelet továbbra is kiemelten szigorúan kezeli ezt a jogsértést. Vizsgálatai során mind természetes személyek, mind pedig jogi személyek esetében feltárára került, engedély vagy bejelentés nélkül végzett biztosítási, ügynöki vagy követelésvásárlási tevékenység, illetve engedély nélkül végzett pénzkölcsön nyújtást. Ezek kapcsán a Felügyelet tevékenységtől történő eltiltást, valamint piacfelügyeleti bírságot állapított meg, néhány esetben kiemelkedően magas összegben.

Bírságok megoszlása, trendek

A 2024-es bírságokat összegző Jelentés még nem került publikálásra, ugyanakkor előzetesen az látszik – a rendelkezésre álló nyilvánosan elérhető MNB határozatokból –, hogy a bírságok legjelentősebb része ebben az évben is a tőkepiaci szereplőket érintette, köszönhetően egy kiemelkedő értékkel bíró büntetésnek (667 millió Ft), amelyet az MNB befektetési szolgáltatási tevékenység engedély nélkül történő folytatása, bejelentés hiányában végzett függő ügynöki tevékenység folytatása, továbbá bejelentés hiányában végzett további közvetítési tevékenység folytatása miatt szabott ki.

Jelen hírlevelünkben a Felügyelet honlapján 2024.12.07 előtt megjelent határozatok kerültek feldolgozásra, amelyek értelmében a tőkepiaci szektorra összesen 1 milliárd 225,5 millió Ft büntetés került kiszabásra, ezt követi a hitelintézeti szektor összesen 786,8 millió Ft összeggel, majd a biztosítási szektor egy jelentősen kisebb, összesen 228,1 millió Ft-os végezetül a pénztári szektor 18,7 millió Ft összeggel.

2. ábra 2024-es MNB büntetések megoszlása szektoroként³

Szektor specifikus észrevételek

Hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások

A Felügyelet számos hitelintézetet és pénzügyi vállalkozást szólított fel a vizsgálatokat követően a megállapított hiányosságok pótlására és a folyamataik átalakítására.

A fentiekben kiemelt témákon túl az látható, hogy a **felügyeleti adatszolgáltatás** tekintetében is történtek mulasztások, valamint az, hogy a korábbi években kiemelt területként kezelt és számtalan hatósági bírságnak alapot adó pénzmosás megelőzésére és terrorizmusfinanszírozás megakadályozására vonatkozó banki tevékenység során felmerülő jogszabálysértések jelentősen visszaszorultak mind a kiszabott bírságok értéke, mind annak száma vonatkozásában.

A pénzügyi vállalkozások meghatározó bírságai az idei évben is piaci manipuláció és engedély nélküli vagy bejelentés hiányában végzett tevékenység miatt kerültek kiszabásra. Ezen felül nagyobb számban, azonban kisebb bírság mértékkel került büntetésre több szereplő a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályok megsértése miatt.

Biztosítók

A Felügyelet számos biztosító esetében tárt fel hiányosságokat a szolgáltatásra jogosult tájékoztatási kötelezettség megsértése és panaszkezelési jogszabályok megsértése kapcsán. Ezen felül az egyes termékekkel összefüggő szabályozások, továbbá a **nyilvántartási-, adatszolgáltató- és ellenőrző rendszerek, valamint az elektronikus kommunikációra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt került kiszabásra több, jelentős összegű bírság.**

Pénztárak

Több pénztár esetében is bírság alapjául szolgál a nem alapszabály szerint működő, illetve a jogszabályban előírt ellenőrzési kötelezettségeinek eleget nem tevő ellenőrző bizottságok működése. További szervezeti szabálytalanságként több pénztárnál állapította meg az Felügyelet, hogy az igazgatótanács vagy a küldöttgyűlés döntéshozatala vagy jegyzőkönyvvezetése kifogásolható.

Ezen felül szintén több pénztárt érintően szankció került kiszabásra a felügyeleti adatszolgáltatások körében történő mulasztás miatt, illetve az informatikai biztonsági követelményekkel összefüggésben is.

³ 2024-es MNB Határozatok [Határozatok és végzések keresése \(mnb.hu\)](#)

Kiemelt büntetések

A Felügyelet 2024-ben két esetben rendkívüli helyzetre való tekintettel kiemelkedően magas bírságot szabott ki, továbbá feljelentést is tett a vizsgálatot követően.

Az MNB 250 millió forintos bírságot szabott ki egy tőkepiaci szereplőre, amely 2023 szeptembere és 2024 májusa között a **piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket sértett meg**.

A kiemelkedően magas bírságot az indokolta, hogy a tárgyi ügyletek alkalmasak voltak arra, hogy hamis vagy félrevezető jelzéseket adjanak a részvény keresleti és kínálati viszonyaira, napi forgalmára, illetve kereskedési volumenére vonatkozóan, az érintett megvalósította a MAR⁴ által tiltott piaci manipulációt.

A másik kiemelkedő büntetés összesen 667 millió Ft értékű **piacfelügyeleti bírság** melyet három érintett félre szabott ki az MNB 400, 250 és 17 millió forintos összegekben. A büntetéseket a Felügyelet **engedély nélküli befektetési tevékenység folytatása és bejelentés nélküli ügynöki tevékenység miatt** szabta ki.

⁴ Regulation (EU) No 596/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on market abuse (market abuse regulation)

A bírságok fentiekben ismertetett tendenciáit nagyban meghatározzák azon általános trendek, amelyek a pénzügyi intézmények működésére általában is hatnak: a mind erőteljesebb digitalizáció és az információbiztonságra való igény, valamint a jogszabályok (különös tekintettel a hitelkockázatra és a fogyasztóvédelemre) egyre komplexebb elvárásainak való dokumentált, transzparens megfelelés elvárása. Az elmúlt évek adatai azt mutatják, hogy bár a tendencia szerint a bírságok mértéke egyre növekszik, ezeknek azonban évről-évre egyre nagyobb részét teszik ki (általában tőkepiaci műveletek és engedély nélküli tevékenységvégzés terén) rekordmértékű bírságok.

A bírság elkerülése érdekében az átfogó felügyeleti vizsgálatok közötti időszakokban is érdemes a Felügyelet által kiemelt figyelemmel kezelt szabályozási területeken, belső (ön) vizsgálatot végezni, ideértve a belső védelmi vonalak működését is. Ennek során nemcsak a jogszabályi elvárások, hanem a felügyeleti ajánlások és nemzetközi jó gyakorlatok vizsgálatát is javasoljuk. A KPMG nemzetközi hálózata és hazai pénzügyi szabályozásban szerzett tapasztalata segítségével kész a pénzügyi szektor szereplőit a megfelelésben segíteni.

Kontakt:

Rakó Ágnes
Partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu
[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Szalai Péter
Associate Partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
Igazgató
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Glózer-Say Viktória
Menedzser
M: +36 70 978 7031
E: viktoriam.glozer-say@kpmg.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsolt társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszzerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően.

© 2024 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.